

Василина Фітьо

студентка 3 курсу Інституту права
Львівського державного університету внутрішніх справ

Поняття та види земельних відносин, їх характеристика

Земельні правовідносини являють собою суспільні земельні відносини, що виникають у сфері взаємодії суспільства з навколишнім природним середовищем і врегульовані нормами земельного права. Земельні відносини є особливим видом майнових відносин з приводу землі, які врегульовані земельним законодавством.

Відповідно до ст.1 Земельного кодексу України земельні відносини - це суспільні відносини щодо володіння, користування і розпорядження землею. Земельні відносини різноманітні як за суб'єктами, так і за предметом і змістом правовідносин. Земельні відносини регулюються

Конституцією України, Земельним кодексом України, а також прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами. [1]

Земельні відносини, врегульовані нормами права, набувають змісту правових відносин і є юридичною формою вираження і закріплення економічних відносин при використанні землі. Земельні правові відносини виникають з утворенням держави і права, вони є у всіх суспільно-економічних формаціях. [2, с.73-74]

Поділ земельних відносин на види в юридичній літературі здійснюється за різними ознаками.

За функціональним призначенням земельні правовідносини поділяють на такі види: регулятивні та правоохоронні.

Регулятивні правовідносини - це такі відрегульовані нормами земельного права, які проявляються у вчиненні учасниками цих відносин позитивних дій. Це звичайні земельні відносини, які зустрічаються у практиці придбання, використання земельних ділянок.

Правоохоронні земельні відносини, на відміну від регулятивних, викликаються відхиленнями у поведінці учасника земельних відносин від норми закону. Тому правоохоронні земельні відносини виникають з приводу правопорушень, коли настає необхідність юридичного впливу на порушника земельного законодавства.

Земельні правовідносини можуть поділятися на матеріальні, що виникають внаслідок господарської діяльності, і процесуальні, які виникають на підставі процесуальних норм.

Матеріальні відносини - це передбачені правовими нормами правовідносини, які встановлюють певні суттєві права і обов'язки учасників земельних правовідносин, наприклад, право на отримання земельної ділянки, зобов'язання охороняти (зберігати) родючість ґрунту.

Процесуальні відносини - це правові норми, які встановлюють порядок подачі заяв, прохань про виділення землі, порядок оскарження рішень державних органів, процедуру розгляду земельних спорів, якщо вони виникають тощо.

Земельні правовідносини можуть поділятися за ступенем взаємних зобов'язань їх учасників. Вони можуть бути відносинами рівноправності (партнерськими) і відносинами підлеглості однієї сторони іншій.

Рівноправні земельні відносини виникають між тими чи іншими громадянами або юридичними особами.

Партнерські відносини складаються між орендаром і орендодавцем, у тому числі в разі здавання земельної ділянки в оренду. [3, с.26-27]

Іванюк Т.Л. у своїй статті Сутність поняття «земельні відносини» зводиться до того, що земельні відносини є важливою складовою суспільних відносин, пов'язаних із власністю, користуванням та розпорядженням землею. Вони відіграють ключову роль в економічному розвитку, впливаючи на ефективність землекористування та формування соціально-економічних процесів. Авторка акцентує на тому, що правильне управління землею є основою для сталого розвитку, зокрема в аграрній сфері, і визначає три основні елементи: володіння, користування та розпорядження землею. [4]

Отже, земельні відносини є складною і багатогранною системою правових, економічних та соціальних взаємодій. Вони включають володіння, користування, охорону та управління земельними ресурсами. Важливість цих відносин обумовлена тим, що земля є основою для економічного розвитку, збереження екології та забезпечення соціальної стабільності.

Література

1. Земельний кодекс України : Кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III : станом на 21 верес. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>(дата звернення: 06.10.2024).
2. Земельне право : навч. посібник / О. І. Баїк, У. П. Бобко, М. С. Долинська, А. О. Дутко, Н. М. Павлюк ; за ред. О. І. Баїк. Львів : Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020.
3. Земельне право: навчальний посібник / О.Г. Боднарчук, К.М. Васьківська, А.П. Гаврилішин. - Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. - 446 с.
4. Іванюк Т.Л., Сутність поняття «Земельні відносини». Інноваційна економіка – 3-4'2019.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**